

گروه فناوری اطلاعات، اطلاع رسانی و کتابداری

حبیب الله عظیمی

رتبه: شایسته تقدیر بخش بزرگسال

تحصیلات: دکتری

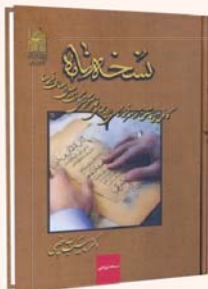
عنوان اثر: نسخه نامه: کانون های استنساخ، عناصر نسخه شناسی، رویه های فهرست نویسی، شناخت جعل و اصالت نسخه ها

قالب اثر: کتاب پژوهشی

درباره پژوهشگر

حبیب الله عظیمی در سال ۱۳۴۱ در شهرستان آران و بیدگل (استان اصفهان) به دنیا آمد. ایشان مدرک کارشناسی الهیات و کارشناسی ارشد فقه و حقوق اسلامی را در سال ۱۳۶۹ از دانشگاه تهران اخذ کرد و دکتری خود را در رشته فقه و حقوق اسلامی در دانشگاه فردوسی مشهد به سال ۱۳۸۱ پایان رساند. وی در سال ۱۳۷۰ به عضویت هیئت علمی پژوهشی کتابخانه ملی درآمد و فعالیت پژوهشی خود را در دانش نسخه شناسی شروع کرد و در مراکز علمی مختلفی همچون دانشگاه مذاهب اسلامی، دانشگاه شهید بهشتی، بنیاد ایران شناسی و دانشگاه امام رضا (ع) در گرایش های فقه و حقوق اسلامی و نسخه شناسی تدریس کرد و تاکنون راهنمایی بالغ بر ۴۰ پایان نامه کارشناسی ارشد را به انجام رسانده است. برخی از آثار تالیفی و طرح های پژوهشی وی عبارت است از: «اصول و مبانی نسخه شناسی در کتب خطی (فارسی و انگلیسی & فارسی و روسی)»، «مکتب هنری شیراز در نسخه های خطی ایرانی»، «تاریخ فقه و فقها»، «تصحیح نقد الاصول الفقہیہ فیض کاشانی»، «تصحیح و تحقیق منهاج الولایه فی شرح نهج البلاغه»، «طراحی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد نسخه شناسی»، «طبقه بندی علوم میان دانشمندان ایرانی - اسلامی»، «بررسی تزئینات و آرایه های هنری دوره قاجار در نسخه های خطی کتابخانه ملی»، «فهرس المخطوطات الاسلامیہ بالمکتبه الوطنیہ فی تبران، چاپ لندن» و «Manuscript Transcription and Centers in Iranian Civilization چاپ آلمان». همچنین مقالات علمی متعددی (بیش از ۲۰ مقاله) از وی در مجلات و فصلنامه های معتبر به چاپ رسیده است.

چکیده اثر

این کتاب پژوهشی است در جهت شناخت مسائل ضروری و مهم مرتبط با نسخه های خطی و منبع و مأخذ مناسبی است در دروس مختلف دانشگاهی در گرایش «اصول نسخه شناسی و مرمت نسخ خطی». در هر مبحث از کتاب، از تصاویر مستند نسخه های خطی (۲۰۷ تصویر) استفاده شده است. مطالب کتاب در ۵ فصل زیرتدوین شده است:

فصل اول: کلیات. مشتمل بر مطالبی همچون: انواع نسخه های خطی، ساختار نسخه های خطی به لحاظ شکلی، ساماندهی مجموعه های نسخ خطی، دیجیتال سازی و راه اندازی کتابخانه دیجیتال.

فصل دوم: کانون های استنساخ و کتاب پردازی نسخه های خطی. مشتمل بر مباحثی همچون: تنوع کانون های استنساخ و کتاب آرایه در میان مسلمانان، معرفی و بیان مشخصه های کانون های سه گانه استنساخ و کتاب آرایه: ۱. دیوانی، ۲. دانشمندان و فاضلان، ۳. وزقان و کتابان. فصل سوم: عناصر و مشخصه های نسخه شناسی. مشتمل بر تبیین عناصری همچون: ۱. انجامه، ۲. یادداشت های ظهیره، ۳. حاشیه ها، ۴. خط، ۵. آرایه ها و تذهیب، ۶. کاغذ، ۷. جلد.

فصل چهارم: شیوه های معرفی و فهرست نویسی نسخه خطی. مشتمل بر مباحثی همانند: اصول و قواعد کلی حاکم بر فهرست های ایرانی، شیوه ها و مراحل فهرست نویسی نسخه های خطی، ارائه الگوی پیشنهادی ملی جهت فهرست نویسی (بر اساس اهمیت عناصر)، الگوی پیشنهادی استاندارد ملی فهرست نویسی نسخ خطی (با ۱۴۲ عنصر). فصل پنجم: اصالت نسخه خطی و راه های جعل و تزویر در آن. مشتمل بر مطالبی همچون: انواع جعل در نسخه های خطی، روش های جعل، راه های شناسایی جعل، انواع جعل و میزان فراوانی هر کدام در ۴۰ نسخه مورد بررسی.

